

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

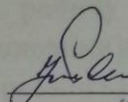
Факультет податкової справи, обліку та аудиту
Кафедра економічної політики

Затверджено
Науково-методичною радою Університету,
протокол від 20. 01 2022 № 2
Зм. Голова НМР *[підпис]* С.А. Супруненко
[підпис] в.м. Сидоро

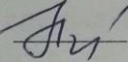
Робоча програма
навчальної дисципліни
«Економічна теорія (мікроекономіка)»
для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
(денної та заочної форми навчання)
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»,
освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»
Статус дисципліни: обов'язкова

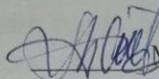
4

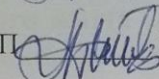
Робоча програма навчальної дисципліни «Економічна теорія (мікроекономіка)» складена на основі освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» першого (бакалаврського) рівня спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», затвердженої Вченою радою Університету 26.04.2021 пр. № 5.

Укладач: М.М. Теліщук, к.е.н., доцент, доцент кафедри економічної політики

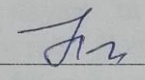
 Мир. М. Теліщук, асистент кафедри економічної політики

Рецензенти: Н.П. Мацелюх, д.е.н., професор, в.о.завідувача кафедри економічної політики

 М.Д. Бедринець, к.е.н., доцент

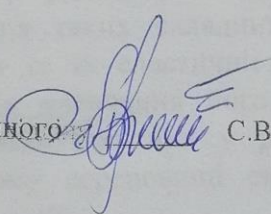
Гарант ОПП М.Д. Бедринець, к.е.н., доцент

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто та схвалено кафедрою економічної політики, протокол від 16 грудня 2021 № 3.

В.о. завідувача кафедри Н.П. Мацелюх, д.е.н., професор

Розглянуто і схвалено вченою радою Факультету податкової справи, обліку та аудиту, протокол від 16 грудня 2021 № 1

Голова вченої ради ФПСОА В.М. Краєвський, д.е.н., професор

Завідувач сектору навчально-методичного забезпечення освітнього процесу С.В. Меднікова

Реєстраційний № _____

РЕЦЕНЗІЯ

на робочу програму навчальної дисципліни «Економічна теорія (мікроекономіка)» для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня (денної та заочної форми навчання) галузь знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

Серед спеціальних наук економічна теорія як самостійна галузь знань посідає особливе місце – вона є загальною основою, методологічною базою всіх економічних наук. Мета навчальної дисципліни полягає у комплексному вивченні економічних відносин як форми суспільного виробництва, пізнання основ економічного життя суспільства у взаємозв'язку з потребами та інтересами людей, вивчення проблем ефективного використання суспільством обмежених виробничих ресурсів і шляхів досягнення максимальних кінцевих результатів для задоволення людських потреб, що невинно зростають.

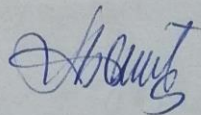
Навчальна дисципліна «Економічна теорія (мікроекономіка)» є детермінантою економічної теорії як науки та займає важливе місце в підготовці фахівців економічних спеціальностей. Дозволяє значно розширити і поглибити знання з фундаментальних основ функціонування і розвитку мікрорівня економічної системи, допоможе студентам усвідомити, зрозуміти сутність трансформаційних перетворень сучасного світу та здійснити аналіз тенденцій розвитку загально цивілізаційного процесу. Глибокі зміни, що відбулися у сучасному суспільному житті, потребують якісно нового підходу до формування економічного мислення майбутніх фахівців.

У робочій програмі, про яку тут йдеться, висвітлено особливості функціонування мікроекономічного рівня національного господарства, автори, намагаються сформулювати розуміння таких складних мікроекономічних явищ і процесів, як попит і пропозиція та їх еластичність, мікроекономічна ринкова рівновага, поведінка споживача та насичення його потреб, підприємництво та підприємство, реалізація економічної політики у різних формах, поведінкових функцій суб'єктів у конкурентному середовищі економічної практики та при прийнятті управлінських рішень.

Робоча програма включає в себе питання загального тематичного наповнення дисципліни, семінарських занять, організації самостійної та індивідуально консультативної роботи.

Робоча програма розроблена к.е.н., доцентом кафедри економічної політики Теліщук М. М. та асистентом кафедри Теліщук Мир. М. може бути рекомендована до затвердження та використання у навчальному процесі.

К. е. н., доцент
гарант освітньо-професійної програми
«Фінанси, банківська справа та страхування»

М. Д. Бедринець

РЕЦЕНЗІЯ

на робочу програму навчальної дисципліни «Економічна теорія (мікроекономіка)» для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня (денної та заочної форми навчання) галузь знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»

Економічне життя суспільства складне, суперечливе, мінливе й різноманітне. Воно являє собою багатогранну і багаторівневу структуру. Лише одна дисципліна пізнати його не спроможна, тому ця особлива сфера життєдіяльності людей (економіка) є об'єктом вивчення відповідної системи економічних дисциплін. Важливе самостійне місце в системі економічної науки займає економічна теорія та одна із її складових – мікроекономіка. Їх вивчення допомагає виявити стан дослідження актуальних проблем національної економіки, сконцентрувати увагу на ще не вирішених питаннях економічної теорії і мікрополітики. Велике пізнавально-виховне значення має економічна теорія у системі економічної освіти, підготовці фахівців з науковим світоглядом, у формуванні їхньої кваліфікації. Економічні знання у сучасних умовах українських реалій повинні сприяти підвищенню культури економічного мислення, давати змогу розглядати проблеми у значно ширшому аспекті.

Рецензована робоча програма навчальної дисципліни «Економічна теорія (мікроекономіка)» підготовлена викладачами кафедри економічної політики з метою більш досконалого вивчення теоретичного матеріалу та набуття навичок і компетентностей з відповідного нормативного навчального курсу, студентами економічних спеціальностей. Зміст робочої програми розкриває основні закономірності функціонування мікроекономіки. Матеріал викладається логічно, системно, цілісно. Чітко сформульовані навчальні проблеми мікроекономіки, визначаються взаємозв'язки між темами.

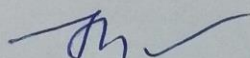
Належна увага приділяється вивченню суті мікроекономічних показників та процесів, розкриваються їх взаємодія та механізм взаємодії в умовах обмежених ресурсів та конкурентної боротьби.

Грунтовно висвітлюються поняття ринкового попиту та ринкової пропозиції, еластичність попиту і пропозиції, граничної корисності, витрат виробництва, собівартості, ціни і прибутку, граничної продуктивності тощо.

Робоча програма включає в себе питання загального тематичного наповнення дисципліни, семінарських занять, організації самостійної та індивідуально консультативної роботи.

Робоча програма розроблена к.е.н., доцентом кафедри економічної політики Теліщук М. М. та асистентом кафедри Теліщук Мир. М. може бути рекомендована до затвердження та використання у навчальному процесі.

Д. е. н., професор
завідувач кафедри економічної політики

Н. П. Мацелюх

Зміст

1.	Передмова	4
2.	Опис навчальної дисципліни	5
3.	Зміст навчальної дисципліни за змістовними модулями	10
4.	Критерії оцінювання	17
5.	Засоби оцінювання	24
6.	Форми та перелік питань до поточного та підсумкового контролю	24
7.	Рекомендована література	29

1. ПЕРЕДМОВА

Серед спеціальних наук економічна теорія як самостійна галузь знань посідає особливе місце – вона є загальною основою, методологічною базою всіх економічних наук. Мета навчальної дисципліни полягає у комплексному вивченні економічних відносин як форми суспільного виробництва, пізнання основ економічного життя суспільства у взаємозв'язку з потребами та інтересами людей, вивчення проблем ефективного використання суспільством обмежених виробничих ресурсів і шляхів досягнення максимальних кінцевих результатів для задоволення людських потреб, що невинно зростають. Надважливу роль у цьому відіграє мікроекономіка як детермінанта економічної теорії. Якщо розглядати господарську діяльність окремих економічних суб'єктів – людей, підприємств, організацій, то такий підхід називається мікроекономічним. Мікроекономіка – наука, яка вивчає взаємодію окремих економічних суб'єктів та досліджує механізм функціонування конкретних ринків. Такий симбіоз визначає **загальну мету** навчальної дисципліни “Економічна теорія (мікроекономіка)” - це розкриття основних закономірностей функціонування ринкової економіки на рівні товаровиробника та споживача та виявлення механізмів ухвалення рішень господарськими суб'єктами, які прагнуть досягти якнайбільшого задоволення потреб в умовах використання обмежених ресурсів.

Завданням навчальної дисципліни є забезпечення ґрунтовної підготовки з економічної теорії як базової дисципліни навчального плану підготовки бакалаврів, глибоке розуміння студентами законів і категорій цієї науки, закономірностей функціонування і розвитку економічних систем, сутності ринкової економіки, способів і методів ефективного використання обмежених економічних ресурсів і проблем, пов'язаних з переходом українського суспільства до ефективної ринкової економіки і зокрема :

- ✓ сприяння підготовці нової генерації фахівців з ринковим мисленням, які здатні розуміти, осмислювати економічні явища і процеси, що відбуваються на мікроекономічному рівні, а також володіти економічними методами ефективного впливу на розвиток економіки;
- ✓ з'ясування сутності елементів мікросистеми та зв'язків між цими елементами;
- ✓ вивчення позитивної мікроекономіки, яка виконує пізнавальну функцію;
- ✓ вивчення нормативної мікроекономіки і обґрунтування та вироблення економічної політики;
- ✓ сприяння підготовці нової генерації фахівців з ринковим мисленням, які здатні розуміти, осмислювати економічні явища і процеси, що відбуваються на мікроекономічному рівні, а також володіти економічними методами ефективного впливу на розвиток економіки.

Вдале поєднання нормативної і позитивної мікроекономіки дозволяє ефективно функціонувати підприємствам на ринку й продуктивно використовувати обмежені ресурси для найкращого задоволення потреб у життєвих благах.

Об'єктом вивчення навчальної дисципліни є економічна мікросистема.

Предметом навчальної дисципліни є механізм ухвалення рішень господарюючими суб'єктами, які прагнуть досягти якнайбільшого задоволення потреб в умовах використання обмежених ресурсів.

Методи та форми навчання.

Основними методами навчання за характером подачі (викладення) навчального матеріалу: словесні (лекції, дискусія, розповідь), наочні (демонстрація презентації до теми) та активні методи навчання у відповідності до спеціалізації досліджень здобувачів (цільова аудиторія). За організаційним характером навчання: методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності; методи контролю та самоконтролю у навчанні.

Індивідуально-консультаційна робота є невід'ємною складовою частиною опрацювання тем навчальної дисципліни. Індивідуальне завдання направлене на більш глибоке вивчення методології ціноутворення суб'єктів господарювання та на відпрацювання у студентів навичок наукового дослідження, економічного мислення. Індивідуальна робота відображає рівень

теоретичних та практичних вмінь та навичок слухачів, отриманих в ході вивчення даної дисципліни, і здатність застосовувати їх в реальному житті.

Індивідуально-консультаційна робота може бути проведена за вибором лектора, у формі: індивідуального науково-дослідного завдання, яке переглядає поглиблення вивчення певної проблематики дисципліни; підготовки статті, тез доповіді і виступу на науково-практичних конференціях, форумах; розрахункового завдання.

Формами навчання: денна (є основною формою здобуття певного рівня освіти з відривом від виробництва), заочна (форма здобуття вищої освіти на кожному рівні вищої освіти без відриву від виробництва).

Форми організації занять: лекційні заняття, практичні заняття, самостійна та індивідуально-консультаційна робота, розгляд та аналіз ситуаційних завдань, кейсів, застосування інформаційних технологій та елементи дистанційного навчання у системі Moodle.

Організація поточного та підсумкового контролю знань передбачає виконання:

- аудиторної контрольної роботи;
- контроль систематичності та активності роботи здобувачів протягом семестру під час вивчення програмного матеріалу дисципліни;
- модульний контроль;
- виконання залікової роботи наприкінці вивчення курсу.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Характеристика навчальної дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
(90 год / 3 кредити ЄКТС)

Найменування показників	Рівень вищої освіти галузь знань спеціальність Освітня програма	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Обов'язкова	
Модулів - 2	Галузь знань: 07 Управління та адміністрування		
Змістових модулів - 2		1-й	3-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		2-й	6-й
		Лекції	
	Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» Освітня програма «Фінанси, банківська справа та	20 год.	4 год.
		Семінарські	
		16 год.	2 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
52 год.	82 год.		
		Індивід. консультац. робота:	

	страхування»,	2 год.	2 год.
		Вид контролю: диф. залік	

2.1. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ФОРМУВАННЯХ ЯКИХ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Після вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні володіти наступними **програмними компетентностями**.

Інтегральна компетентність (ІК).

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності:

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища

СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

ФК1. Розуміння та здатність до критичного осмислення концептуальних основ економічної теорії, які стосуються фінансів, банківської справи та страхування й узагальнюють засади і закономірності функціонування та розвитку фінансових систем.

2.2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Програмними результатами навчання для освітньо-професійної програми «Економіка та організація підприємницької діяльності» є:

Застосування знань і розумінь:

ПРН01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПРН06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

ПРН07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем

ПРН21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

ПРН23. Визначати досягнення і ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

ПРН24. Вміти критично осмислювати концептуальні основи економічної теорії, які стосуються фінансів, банківської справи та страхування й узагальнюють засади й закономірності функціонування та розвитку фінансових систем.

2.3. ПЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами для вивчення курсу «Економічна теорія (мікроекономіка)» є такі дисципліни, які забезпечують здобуття універсальних навичок дослідника та загальної наукової підготовки, а саме «Філософія», «Політологія», «Правознавство», «Економічна теорія (політична економія, історія економіки, економічна думка)».

Знання та вміння, які будуть базуватися на вивченні дисципліни «Макроекономіка» знайдуть своє застосування при вивченні таких дисциплін, як Фінанси, Гроші і кредит, «Податкова система», «Митна справа», «Фінансовий ринок», «Бюджетна система», «Банківська система», «Страховання».

2.4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Структура навчальної дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для денної форми (90 год / 3 кредити ЄКТС)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		с	лаб	Інд.к.р.	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
МОДУЛЬ I Економіка мікрорівня: теорія, генеза, специфіка (1 заліковий кредит - 30 годин)						
ЗМ 1. Мікроекономіка як наука. Теоретичні основи поведінки споживача (теми 1-3)						
Тема 1. Мікроекономіка як наука. Домогосподарство як суб'єкт мікроекономіки	10	2	-	-	-	8
Тема 2. Ринковий попит та ринкова пропозиція. Еластичність попиту і пропозиції. Теорія граничної корисності	10	2	2	-	-	6
Тема 3. Капітал і наймана праця	10	2	2	-	-	6
Разом за змістовим модулем 2	30	6	4	-	-	20
Всього годин	30	6	4	-	-	20
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40хв.)						
МОДУЛЬ 2. Економічні процеси на мікрорівні в умовах ринку (2 залікових кредити - 60 один)						
М 2. Економічні процеси на мікрорівні в умовах ринку. Підприємство як мікроекономічний суб'єкт (Теми 5-10)						
Тема 4. Підприємство і підприємництво. Підприємницький дохід	8	2	2	-	-	4
Тема 5. Мікроекономічна модель підприємства	8	2	2	-	-	4
Тема 6. Акціонерні товариства та корпоративний капітал	9	2	2	-	-	5
Тема 7. Підприємництво в аграрній сфері. Ринок землі	8	2	-	-	-	6

Тема 8. Витрати виробництва, собівартість, ціна і прибуток. Теорія граничної продуктивності	11	2	2	-	2	5
Тема 9. Конкуренція як один з важливих елементів функціонування ринкової економіки	8	2	2			4
Тема 10. Ціноутворення в ринковій економіці	8	2	2			4
Всього за ЗМ 2	60	14	12	-	-	32
Всього годин	61	14	12	-	2	32
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40хв.)						
Форма підсумкового контролю – диференційований залік						
Разом годин з курсу	90	20	16	-	2	52

Структура навчальної дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для заочної форми (90 год / 3 кредити ЄКТС)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		с	лаб	Інд.к.р.	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7
МОДУЛЬ І Економіка мікрорівня: теорія, генеза, специфіка (1 заліковий кредит - 30 годин)						
ЗМ 1. Мікроекономіка як наука. Теоретичні основи поведінки споживача (теми 1-3)						
Тема 1. Мікроекономіка як наука. Домогосподарство як суб'єкт мікроекономіки	9	-	-	-	-	9
Тема 2. Ринковий попит та ринкова пропозиція. Еластичність попиту і пропозиції. Теорія граничної корисності	10	-	-	-	-	10
Тема 3. Капітал і наймана праця	11	2	-	-	-	9
Разом за змістовим модулем 2	30	2	-	-	-	28
Всього годин	30	2	-	-	-	28
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40хв.)						
МОДУЛЬ 2. Економічні процеси на мікрорівні в умовах ринку (2 залікових кредити - 60 один)						
ЗМ 2. Економічні процеси на мікрорівні в умовах ринку. Підприємство як мікроекономічний суб'єкт (Теми 5-10)						
Тема 4. Підприємство і підприємництво. Підприємницький дохід	8	-	-	-	-	8
Тема 5. Мікроекономічна модель підприємства	7	-	-	-	-	7

Тема 6. Акціонерні товариства та корпоративний капітал	7	-	-	-	-	7
Тема 7. Підприємництво в аграрній сфері. Ринок землі	8	-	-	-	-	8
Тема 8. Витрати виробництва, собівартість, ціна і прибуток. Теорія граничної продуктивності	10	-	-	-	2	8
Тема 9. Конкуренція як один з важливих елементів функціонування ринкової економіки	8	-	-			8
Тема 10. Ціноутворення в ринковій економіці	12	2	2			8
Всього за ЗМ 2	60	2	2	-	-	54
Всього годин	60	2	2	-	2	54
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40хв.)						
Форма підсумкового контролю – диференційований залік						
Разом годин з курсу	90	4	2	-	2	82

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ЗМІСТОВНИМИ МОДУЛЯМИ

МОДУЛЬ I Економіка мікрорівня: теорія, генеза, специфіка

ЗМ 1. Мікроекономіка як наука. Теоретичні основи поведінки споживача

Тема 1. Мікроекономіка як наука. Домогосподарство як суб'єкт мікроекономіки

План лекційних занять

1. Мікроекономіка в системі економічних наук
2. Модель кругообігу ресурсів, товарів та послуг
3. Домогосподарства як суб'єкт ринкових відносин
4. Домогосподарство як споживач товарів та послуг. Доходи домогосподарства. Дохід і майно. Заробітна плата. Рента. Дивіденди. Трансфертні платежі

План семінарського заняття

1. Поняття мікроекономіки як науки.
2. Суб'єкти та функції мікроекономіки.
3. Методологія та моделі мікроекономіки.
4. Модель кругообігу ресурсів, товарів та послуг
5. Домогосподарства як суб'єкт ринкових відносин
6. Домогосподарство як споживач товарів та послуг
7. Доходи домогосподарства
8. Заробітна плата. Рента. Дивіденди. Трансфертні платежі

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Мікросистема та її основні характеристики
2. Предмет та методологія мікроекономіки

Перелік питань для самоконтролю

1. Назвіть головних суб'єктів мікроекономіки. Дайте визначення предмета та об'єкта дослідження в мікроекономічній науці.
2. Назвіть етапи розвитку мікроекономіки та розкрийте здобутки цієї науки на кожному з етапів.
3. Чим керуються економічні суб'єкти (агенти), здійснюючи економічний вибір? Які помилки вони можуть допускати, приймаючи економічні рішення?
4. Які проблеми створює перед суспільством обмеженість виробничих ресурсів? Обмеженість яких ресурсів стримує сьогодні економічний розвиток людства взагалі та України зокрема?
5. Охарактеризуйте модель кругообігу ресурсів, продуктів та доходів у закритій приватній економіці.
6. У яких випадках поведінку споживачів необхідно вважати раціональною? Чому раціональна поведінка не завжди властива реальним споживачам? Чи можна розглядати ефекти «юрби», «сноба», «Веблена» як нераціональну поведінку?
7. Що показує гранична норма заміни товарів? Від чого залежить її значення і які фактори впливають на її динаміку?
8. Наведіть докази того, що використання кардиналістської і ординалістської теорій при визначенні оптимального набору благ для споживача приведе до однакових результатів

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1,2,4,5,7,10]

Допоміжні:[1,2,5,6]

Інформаційні ресурси в Інтернеті:[1,2,5].

Тема 2. Ринковий попит та ринкова пропозиція. Еластичність попиту і пропозиції. Теорія граничної корисності

План лекційних занять

1. Сутність ринкового попиту
2. Сутність ринкової пропозиції
3. Часткова ринкова рівновага: поняття, моделі її встановлення та регулювання
4. Теорія граничної корисності

План семінарського заняття

1. ринкового попиту
2. ринкової пропозиції
3. Часткова ринкова рівновага: поняття
4. Часткова ринкова рівновага: моделі її встановлення та регулювання
5. Теорія граничної корисності
6. Криві байдужості та бюджетні можливості споживачів

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Криві байдужості та бюджетні можливості споживачів

Перелік питань для самоконтролю

1. У чому різниця між попитом та обсягом попиту? Для яких благ не діє закон попиту?
2. Як залежить еластичність попиту і пропозиції від часу? Спробуйте графічно відобразити цю залежність.
3. При аналізі пропозиції розглядаються три часових періоди: миттєвий, короткостроковий, довгостроковий. Назвіть критерії, які використовуються для визначення цих періодів? У деяких працях виділено четвертий період – «віковий», або досить тривалий. Які характеристики для цього періоду? Що змінюється упродовж досить тривалого періоду?
4. Наведіть докази того, що використання кардиналістської і ординалістської теорій при визначенні оптимального набору благ для споживача приведе до однакових результатів
5. Наведіть кілька прикладів товарів, рівновага на конкурентних ринках яких не буде досягнута. Проілюструйте це на графіках попиту і пропозиції.
6. Назвіть групи товарів, на яких держава може встановлювати фіксовані ціни. Наведіть також кілька прикладів товарів, для яких держава встановлює максимально та мінімально можливі ціни. Які негативні наслідки можуть мати такі заходи?
7. Зобразіть графічно встановлення ринкової рівноваги у випадку, якщо держава вводить фіксований податок на одиницю продукції, та у випадку, якщо вона встановлює податок, що дорівнює відсотку від ціни одиниці продукції? У чому полягатиме відмінність між цими графіками?
8. Скільки можливих форм кривих байдужості існує? Відобразіть графічно всі відомі вам форми та охарактеризуйте блага, які відповідають цим лініям.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1,3,4,5,8,10]

Допоміжні:[1,2,5,7]

Інформаційні ресурси в Інтернеті:[1,4,5].

Тема 3. Капітал і наймана праця

План лекційних занять

1. Капітал як соціально-економічна категорія
2. Людський капітал як соціально-економічна категорія
3. Соціальне партнерство в системі соціально-трудова відносин
4. Форми і системи заробітної плати

План семінарського заняття

1. Капітал як соціально-економічна категорія

2. Людський капітал як соціально-економічна категорія
3. Соціальне партнерство в системі соціально-трудова відносин
4. Форми і системи заробітної плати
5. Міжнародні соціальні моніторингові показники.
6. МОП

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Міжнародні соціальні моніторингові показники.
2. МОП

Перелік питань для самоконтролю

1. Що являє собою капітал як економічна категорія? Теорії капіталу. Суть поняття «людський капітал».
2. Проаналізуйте відмінності між основним та оборотним капіталом.
3. Що таке амортизація основного капіталу?
4. Охарактеризуйте стадії капіталу у процесі його кругообігу. Що таке оборот капіталу і чим він відрізняється від кругообігу?
5. Складові системи соціально-трудова відносин.
6. Соціальне партнерство: форми та види.
7. Заробітна плата: види та форми. Системи заробітної плати.
8. Суть та класифікація інвестицій.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1,3,4,5,8,10]

Допоміжні:[1,2,5,7]

Інформаційні ресурси в Інтернеті:[1,4,5].

ЗМ 2. Економічні процеси на мікрорівні в умовах ринку. Підприємство як мікроекономічний суб'єкт

Тема 4. Підприємство і підприємництво. Підприємницький дохід

План лекційного заняття

1. Підприємництво: сутність, функції, види в ринковій економіці
2. Підприємство як суб'єкт ринкової економіки
3. Капітал промислового підприємства і його рух

План семінарського заняття

1. Підприємництво: сутність, функції, види в ринковій економіці
2. Підприємство як суб'єкт ринкової економіки
3. Капітал промислового підприємства і його рух
4. Собівартість продукції як якісний показник економічної діяльності підприємств

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Собівартість продукції як якісний показник економічної діяльності підприємств

Перелік питань для самоконтролю

1. Поясніть сутність підприємництва та назвіть його види.
2. У чому полягає основне завдання підприємства? Охарактеризуйте умови, в яких функціонують підприємства.
3. У чому проявляється відмінність між поняттями «підприємство» та «фірма»? Дайте аргументовану відповідь. Які основні функції виконує підприємство?
4. Дайте характеристику організаційних форм підприємницької діяльності. Визначте переваги та недоліки кожної з форм підприємницької діяльності.
5. Поясніть різницю між довгостроковим та короткостроковим періодами. Чим характеризується миттєвий період часу?
6. Чим ви можете пояснити мотивацію виробника і в чому вона проявляється?

7. Яку основну мету ставить виробник, розгортаючи свою виробничу діяльність?
8. Собівартість продукції як якісний показник економічної діяльності підприємств.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1,2,4,5,8,11]

Допоміжні:[1,2,5,6]

Інформаційні ресурси в Інтернеті:[1,2,5].

Тема 5. Мікроекономічна модель підприємства

План лекційного заняття

1. Виробництво, фактори виробництва.
2. Параметри підприємства як мікроекономічної моделі.
3. Життєвий цикл фірми.
4. Властивості виробничої функції.

План семінарсько-практичного заняття

1. Виробництво, фактори виробництва.
2. Підприємство як суб'єкт ринку та виробничо-ринкова система.
3. Життєвий цикл фірми
4. Параметри підприємства як мікроекономічної моделі.
5. Властивості виробничої функції.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Держава як регулятор мікросистеми

Перелік питань для самоконтролю

1. Що таке фактори виробництва?
2. Які цілі та обмеження існують при споживанні факторів виробництва? Яким чином впливає технологія на споживання факторів виробництва?
3. Чи можна у процесі виробництва замінити один фактор виробництва на інший?
4. Що таке виробнича функція? Чим відрізняються виробничі функції у короткостроковому та довгостроковому періодах?
5. Як в теорії граничної продуктивності визначається попит на ресурси?
6. Чи залежить попит на ресурс від продуктивності цього ресурсу?
7. Чому у короткочасному періоді граничний продукт праці спочатку зростає, а потім знижується?
8. Як пов'язані між собою сукупний, середній та граничний продукти?

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1,2,4,5,8,11]

Допоміжні:[1,2,5,6]

Інформаційні ресурси в Інтернеті:[1,2,5].

Тема 6. Акціонерні товариства та корпоративний капітал

План лекційного заняття

1. Підприємство як суб'єкт економічного кругообігу
2. Основні функції, види та мотиви підприємств
3. Особливості акціонерних товариств (корпорації) як домінуючої форми підприємницької діяльності
4. Корпоративний капітал, його сутність та функції (або структура).

План семінарського заняття

1. Підприємство як суб'єкт економічного кругообігу

2. Основні функції, види та мотиви підприємств
3. Особливості акціонерних товариств (корпорації) як домінуючої форми підприємницької діяльності
4. Корпоративний капітал, його сутність та функції (або структура)
5. Акціонерна власність в Україні: проблеми та перспективи розвитку.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Акціонерна власність в Україні: проблеми та перспективи розвитку.

Перелік питань для самоконтролю

1. Що таке підприємство? У чому різниця між підприємством та підприємництвом? Які функції підприємств?
2. На яких принципах здійснюється підприємницька діяльність?
3. Що є мотивами підприємницької діяльності?
4. Які основні переваги акціонерних товариств?
5. У чому недоліки акціонерних товариств?
6. Які основні функції корпоративного капіталу?
7. Яка структура корпоративного капіталу?
8. Від чого залежить вартість фіктивного капіталу?

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1,2,4,5,8,10]

Допоміжні:[1,2,5,6]

Інформаційні ресурси в Інтернеті:[1,2,5].

Тема 7. Підприємництво в аграрній сфері. Ринок землі

План лекційних занять

1. Аграрні відносини: зміст, структура, особливості
2. Форми господарювання в АПК та їхні особливості
3. Економічна природа земельної ренти
4. Державна політика регулювання та підтримки агропромислового сектору

План семінарського заняття

1. Аграрні відносини: зміст, структура, особливості
2. Форми господарювання в АПК та їхні особливості
3. Економічна природа земельної ренти
4. Форми земельної ренти
5. Державна політика регулювання та підтримки агропромислового сектору
6. Основні види державної підтримки аграрного сектору в Україні
7. Механізм формування системи державного регулювання аграрного сектору економіки

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Основні види державної підтримки аграрного сектору в Україні
2. Механізм формування системи державного регулювання аграрного сектору економіки

Перелік питань для самоконтролю

1. Що таке сільське господарство та в чому полягає його специфіка?
2. Поясніть різницю між поняттями АПК та АСЕ. Структура агропромислового сектору.
3. Які форми господарювання в АПК вам відомі?
4. Що таке земельна рента? Які її види вам відомі?
5. Суть та причини виникнення диференційної земельної ренти? Монопольна рента та причини виникнення.
6. Назвіть фактори, що впливають на зростання цін на землю.
7. Чому необхідна державна підтримка сільськогосподарського виробництва?

8. Які головні напрями державного регулювання АПК?

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1,2,4,5,7,10]

Допоміжні:[1,2,5,7]

Інформаційні ресурси в Інтернеті:[1,3,5].

Тема 8. Витрати виробництва, собівартість, ціна і прибуток. Теорія граничної продуктивності

План лекційного заняття

1. Кругообіг і обіг капіталу. Основний та оборотний капітал
2. Витрати та результати підприємницької діяльності
3. Ефективність виробництва та продуктивність праці
4. Прибуток та рентабельність

План семінарського заняття

1. Кругообіг і обіг капіталу.
2. Основний та оборотний капітал
3. Витрати та результати підприємницької діяльності
4. Ефективність виробництва.
5. Продуктивність праці
6. Прибуток та рентабельність
7. Теорія граничної продуктивності

Індивідуально консультативні завдання

1. Постійні витрати підприємства та їх обрахування.
2. Змінні витрати підприємства та їх обрахування.
3. Граничні витрати підприємства та їх обрахування.
4. Валові витрати підприємства та їх обрахування.
5. Середні витрати підприємства та їх обрахування.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Теорія граничної продуктивності

Перелік питань для самоконтролю

1. Дайте визначення категорії витрати виробництва.
2. Що таке альтернативні витрати?
3. Яким чином пов'язані між собою поняття «витрати виробництва», та «собівартість продукції»?
4. Витрати виробництва у довгостроковому періоді. Витрати виробництва у короткостроковому періоді.
5. Що таке прибуток? Які функції виконує прибуток?
6. Як визначається норма прибутку?
7. Як визначається норма рентабельності?
8. Які інші форми прибутку Ви знаєте?

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1,2,4,5,8,10]

Допоміжні:[1,2,5,6]

Інформаційні ресурси в Інтернеті:[1,2,5]

Тема 9. Конкуренція як один з важливих елементів функціонування ринкової

План лекційного заняття

1. Конкуренція: сутність, форми, функції
2. Модель ринку досконалої конкуренції
3. Моделі монопольного ринку

4. Характерні ознаки моделей ринку та методи конкурентної боротьби

План семінарського заняття

1. Конкуренція: сутність, форми, функції
2. Модель ринку досконалої конкуренції
3. Моделі монопольного ринку
4. Характерні ознаки моделей ринку та методи конкурентної боротьби
5. Економічний закон конкуренції
6. Породження монополії – позитивні і негативні риси
7. Розвиток економічного конкурентного середовища в Україні.
8. Антимонопольне законодавство України.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Економічний закон конкуренції
2. Породження монополії – позитивні і негативні риси
3. Розвиток економічного конкурентного середовища в Україні
4. Антимонопольне законодавство України

Перелік питань для самоконтролю

1. Характерні ознаки та умови існування досконало конкурентного ринку.
2. Поведінка фірми у короткостроковому періоді.
3. Сукупний та граничний аналіз.
4. Позитивний вплив ринку досконалої конкуренції.
5. Недоліки ринку досконалої конкуренції.
6. Вибір обсягу виробництва у довгостроковому періоді.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1,2,4,5,8,10]

Допоміжні:[1,2,5,6]

Інформаційні ресурси в Інтернеті:[1,2,5].

Тема 10. Ціноутворення в ринковій економіці

План лекційного заняття

1. Ціна як економічна категорія
2. Теорії ціноутворення
3. Теорія споживчої поведінки
4. Види цін. Класифікація цін ринкової економіки

План семінарського заняття

1. Ціна як економічна категорія
2. Теорії ціноутворення
3. Теорія споживчої поведінки
4. Види цін.
5. Класифікація цін ринкової економіки
6. Розвиток цінової політики в Україні в роки незалежності

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Розвиток цінової політики в Україні в роки незалежності

Перелік питань для самоконтролю

1. Що являє собою цінова і нецінова конкуренція?
2. Назвіть фактори, що враховуються під час розробки цінової політики.
3. Назвіть і поясніть принципи ціноутворення.
4. Розкрийте етапи моделі встановлення цін. Які фактори впливають на ціни?
5. Розкрийте зміст підходів, що використовуються під час встановлення вихідної ціни: за географічним принципом; встановлення цін зі знижками і заліками; для стимулювання

збуту; встановлення дискримінаційних цін; встановлення цін на нові товари і товари-імітатори; у межах товарної номенклатури; ініціативна зміна цін.

7. Яким чином здійснюються оцінка і контроль цін?

8. Охарактеризуйте відомі Вам методи встановлення цін (витратний метод; орієнтація на попит; орієнтація на ціни конкурентів; ціноутворення на основі відчутної і реальної цінності товару встановлення цін для СТИЗ; встановлення цін, орієнтованих на міжнародні ринки; комбінований метод; метод на основі цільової норми прибутку).

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1,3,4,5,8,10]

Допоміжні:[1,2,5,8]

Інформаційні ресурси в Інтернеті:[4,5].

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, представлено в табл. 4.1.

Максимальна кількість балів отримана здобувачем вищої освіти на семінарському занятті становить 3 бали.

Виконання самостійної роботи оцінюється під час проведення семінарського / лабораторного / практичного заняття у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.

Таблиця 4.1

Розподіл балів з навчальної дисципліни «Економічна теорія (мікроекономіка)»

Структура розподілу балів за семінарські заняття для здобувачів вищої освіти денної форми з навчальної дисципліни є наступною:

Модулі	Модуль 1 - (16 балів)				Д	Загальна оцінка з курсу = 50 балів
Загальна кількість балів за модулем №1	16					
Теми	Т.1	Т.2	Т.3	Т.4	Контрольний захід №1	
Відповідь на семінарському занятті	-	3	3	3		
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи					
Модулі	Модуль 2 - (34 балів)					

Загальна кількість балів за модулем №2	34					7	Контрольний захід №2		
Теми	T 5	T6	T.7,8	T.9	T.10				
Відповідь на семінарських заняттях	3	3	3	3	3				
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи								
Індивідуальна робота	7								
Підсумковий тестовий контроль на порталі дистанційної освіти MOODLE	5								

Таблиця 4.2

Структура розподілу балів за семінарські заняття для здобувачів вищої освіти заочної форми з навчальної дисципліни є наступною:

Модулі	Модуль 1 - (0 балів)					Д	Загальна оцінка з курсу
Загальна кількість балів за модулем №1	10						
Теми	T.1	T.2	T.3	T.4			
Відповідь на семінарському занятті	-	-	-	-			
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та						

	написання контрольної роботи				
Модулі	Модуль 2 - (50 балів)				
Загальна кількість балів за модулем №2	50			15	
Теми	Т.5,6	Т.7,8	Т.9,10	Контрольний захід №2	
Відповідь на семінарських заняттях	-	-	15		
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи				
Індивідуальна робота	15				
Підсумковий тестовий контроль на порталі дистанційної освіти MOODLE	5				

Таблиця 4.3

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях (денна форма навчання)

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
1,5	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Таблиця 4.4

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях (заочна форма навчання)

Кількість балів	Критерії оцінювання
------------------------	----------------------------

15	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
7,5 - 5	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Критерії оцінювання контрольних робіт (денна форма навчання).

Формою проміжного поточного контролю є контрольні роботи, які проводяться у письмовій формі та кожна з яких оцінюється від 0 до 7 балів.

Критерії оцінювання контрольної роботи (заочна форма навчання).

Формою контролю є контрольна робота, яка проводиться у письмовій формі та оцінюється від 0 до 15 балів.

Таблиця

4.5

Розподіл балів за різні види завдань в межах контрольної роботи

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання (денна/заочна)
Теоретичні питання	3(1,5×2)/ 4(2×2)
Тестовий блок	2(10×0,2)/ 5(10×0,5)
Практичні завдання	2(1×2)/ 6(3×2)
Всього	7/15

Таблиця

4.6

Критерії оцінювання відповіді на теоретичне питання (денна/заочна)

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі дав відповіді на всі теоретичні питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію, належним чином обґрунтовував свої думки та зробив узагальнені підсумки.	3/4
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	1,5/2
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання.	0,5-1,5/0,5-2

Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав неправильну відповідь на всі теоретичні питання, допустив істотні помилки, оперував неактуальною застарілою інформацією або відповіді на питання відсутні взагалі.	0
---	---

Таблиця

4.7

Критерії оцінювання тестового блоку (денна/заочна)

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який повністю розкрив всі визначення та використовував для цього наукову літературу та власну думку.	0,2/0,5
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який розкрив сутність лише одного визначення та використовував для цього наукову літературу та власну думку.	0,1/0,25
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який взагалі не розкрив сутність визначень.	0

Таблиця

4.8

Критерії оцінювання практичних завдань (денна/заочна)

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який повністю розв'язав всі практичні завдання та надав розгорнуті пояснення до них з обґрунтуванням відповіді.	2/6
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який повністю розв'язав одне практичне завдання та надав розгорнуте пояснення з обґрунтуванням відповіді.	1/3
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який взагалі не розв'язав жодного практичного завдання.	0

Критерії оцінювання індивідуальної роботи.

Індивідуальна робота для денної проводиться у формі реферату, презентації, проєктів або інших формах описаних робочою програмою або методичною розробкою і оцінюється від 0 до 7 балів.

Індивідуальна робота для заочної форми проводиться у формі реферату, презентації, проєктів або інших формах описаних робочою програмою або методичною розробкою і оцінюється від 0 до 15 балів.

Таблиця 4.9

Шкала оцінювання індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти (денна/заочна)

Кількість балів	Критерії оцінювання
7/15	Послідовність, логічність написання реферату, а також підготовки по ньому презентації та, відповідно, його захист, а також виокремлення з різних джерел основних положень, які структурно об'єднанні, проаналізовані та узагальнені висновками.

3,5/7,5	Послідовність, логічність написання реферату, але без підготовки презентації.
0	Не написання реферату та презентації по ньому.

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 50 балів) та диференційованого заліку (від 0 до 50 балів). Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі диференційованого заліку.

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, повинен включати обов'язкове комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання УДФСУ MOODLE (максимально до 5 балів).

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку (табл.4.9):

Таблиця 4.10

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами й критеріями оцінювання

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ECTS здійснюється в такому порядку:

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЕКТС	Значення оцінки ЕКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					Екзамен/ Диференційовані залік	Залік
90-100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно	зарплатно
80-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно -	добре	

70-79	C	добре	Здобувач вищої освіти вмiє зiставляти, узагальнювати, систематизувати iнформацiю пiд керiвництвом викладача; в цiлому самостiйно застосовувати її на практицi; контролювати власну дiяльнiсть; виправляти помилки, серед яких є суттєвi, добирати аргументи для пiдтвердження думок	варiативний)		
60-69	D	задовiльн о	Здобувач вищої освіти вiдтворює значну частину теоретичного матерiалу, виявляє знання i розумiння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матерiал, виправляти помилки, серед яких є значна кiлькiсть суттєвих	Середнiй (репродуктивний)	задовiльн о	
50-59	E	достатн о	Здобувач вищої освіти володiє навчальним матерiалом на рiвнi, вищому за початковий, значну частину його вiдтворює на репродуктивному рiвнi			
35-49	FX	незадовiл ьно з можливiс тю повторно го складанн я семестро вого контролю	Здобувач вищої освіти володiє матерiалом на рiвнi окремих фрагментiв, що становлять незначну частину навчального матерiалу	Низький (рецептивний)	незадовiл ьно	не зара - хова но
0-34	F	незадовiл ьно з обов'язко вим повторни м вивчення м залiко вого кредит у	Здобувач вищої освіти володiє матерiалом на рiвнi елементарного розпiзнання i вiдтворення окремих фактiв, елементiв, об'єктiв			

Таблиця 4.11

Переведення даних 50-бальної шкали оцiнювання в 4-бальну та шкалу за системою ЕКТС здiйснюється в такому порядку:

Сума				Оцiнка за нацiональною
------	--	--	--	-------------------------------

балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЕКТС	Значення оцінки ЕКТС	Рівень компетентності	шкалою	
				Екзамен/диференційований залік	залік
40-50	A	відмінно	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
40-44	B	дуже добре	Достатній (конструктивно - варіативний)	добре	
35-39	C	добре			
30-34	D	задовільно	Середній (репродуктивний)	задовільно	
25-29	E	достатньо			
17-24	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Низький (рецептивний - продуктивний)	незадовільно	не зараховано
0-16	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту			

Результати складання екзаменів і диференційованих заліків оцінюються за чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), а заліків – за двобальною шкалою («зараховано», «не зараховано») і вносяться в відомість обліку успішності студента, залікову книжку, індивідуальний навчальний план студента (крім «незадовільно» і «не зараховано»).

5. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- стандартизовані тести;
- реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань;
- виступи на наукових заходах;
- індивідуально-дослідне завдання.
- комп'ютерне тестування у системі дистанційної освіти Moodle;
- диференційований залік.

6. ФОРМИ ТА ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Формами поточного контролю є: наукові дискусії, усне та письмове опитування на семінарських заняттях. Здобувачі, що вивчають курс виконують дві контрольні роботи з кожного навчального модулю.

По завершенню вивчення курсу, студенти пишуть підсумкову (залікову) роботу, яка є формою підсумкового контролю засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни.

Перелік питань до поточного контролю за модулем 1:

1. Визначити сутність поняття мікроекономіка, охарактеризувати основні розділи й поняття.
  2. Надати порівняльну характеристику економічних благ і економічних ресурсів.
  3. Охарактеризувати позитивну й нормативну економіку.
  4. Проаналізувати економічний вибір і альтернативні витрати.
  5. Класифікувати економічні моделі за різними ознаками.
  6. Охарактеризувати графічну побудову кривої виробничих можливостей.
  7. Охарактеризувати економічний кругообіг і основні суб'єкти ринкової економіки.
- Роль держави в кругообігу.
8. Проаналізувати економічні цілі суспільства.
  9. Класифікувати економічні системи й проаналізувати їх.
  10. Надати визначення поняття ринок і ринкова економіка, визначити переваги й недоліки ринкової економіки.
  11. Охарактеризувати основні засади ринкової економіки й функції ринку.
  12. Проаналізувати закон попиту, охарактеризувати (надати) графічну побудову кривої попиту.
  13. Обґрунтувати дію цінових і нецінових чинників на попиті пропозицію.
  14. Проаналізувати закон пропозиції, охарактеризувати графічну побудову кривої пропозиції.
  15. Надати порівняльну характеристику обсягів попиту й пропозиції.
  16. Перелічити умови ринкової рівноваги. Охарактеризувати ефект зсуву кривої попиту й кривої пропозиції.
  17. Надати порівняльну характеристика індивідуального й ринкового попиту та пропозиції.
  18. Визначити нижню й верхню межу цін – фіксація цін державою.
  19. Висвітити особливості податкового регулювання цін державою.
  20. Проаналізувати еластичність попиту за ціною та за доходом.
  21. Визначити чинники, що впливають на еластичність попиту за ціною.
  22. Проаналізувати перехресну еластичність попиту.
  23. Проаналізувати еластичність попиту за доходом.
  24. Проаналізувати еластичність пропозиції та поведінку споживача в умовах ринкової економіки.
  25. Надати порівняльну характеристику загальної й граничної корисності.
  26. Теорія корисності та її аналіз.
  27. Висвітити особливості вибору споживача в кардиналістській теорії.
  28. Охарактеризувати криві байдужості. Карта байдужості та її аналіз.
  29. Проаналізувати граничну норму заміщення.
  30. Проаналізувати бюджетну лінію під час зміни ціни й доходу споживача.
  31. Проаналізувати вибір споживача в ординалістській теорії.
  32. Проаналізувати виробничу функцію з одним змінним чинником.
  33. Проаналізувати виробничу функцію з двома змінними чинниками та її графічне вираження.
  34. Ізокванта.
  35. Проаналізувати граничну норму технічного заміщення.
  36. Охарактеризувати ефект масштабу виробництва, види ефектів масштабу.
  37. Проаналізувати бюджетні обмеження виробника при зміні ціни й бюджету та ізокости.
  38. Проаналізувати особливості вибору виробника, рівновагу виробників.
  39. Проаналізувати теорію витрат. Явні й неявні витрати.
  40. Бухгалтерський і економічний прибутки. Навести приклади.

41. Обґрунтувати структуру витрат фірми в короткостроковому періоді.
42. Надати криві витрат і їх розрахункові формули.
43. Визначити структуру витрат фірми в довгостроковому періоді.
44. Охарактеризувати графічну побудову середніх валових витрат (АТС) і граничних валових витрат (ЛТС) при економії від масштабу.

Перелік питань до поточного контролю за модулем 2:

1. Визначити характерні риси ринку досконалої конкуренції.
2. Охарактеризувати попит фірми й попит галузі, дохід і його види, графічну залежність основних показників фірми.
3. Охарактеризувати поведінку фірми в короткостроковому періоді. Надати основні види фірм і їх залежності.
4. Охарактеризувати поведінку фірми в довгостроковому періоді.
5. Перелічити види монополій і надати їх аналіз.
6. Охарактеризувати монопольну владу та надати її аналіз.
7. Проаналізувати попит і пропозицію, вибір ціни й обсягу виробництва в короткостроковому періоді.
8. Встановити вплив еластичності попиту на ціну продукції монополіста.
9. Обґрунтувати правило максимізації прибутку або збитків фірми, зробити її аналіз і визначити їх величини.
10. Висвітити основні шляхи максимізації прибутку, проаналізувати їх і надати графіки.
11. Визначити оптимальний випуск фірми в довгостроковому періоді, умови й аналіз.
12. Цінова дискримінація та її аналіз.
13. Визначити сутність монополістичної конкуренції.
14. Визначити ціну обсягів виробництва в короткостроковому періоді.
15. Визначити ціну обсягів виробництва в довгостроковому періоді.
16. Сутність нецінової конкуренції. Позитивні й негативні її риси. Підвищення виручки за допомогою реклами.
17. Прибуток в короткостроковому періоді після рекламування товару. Довгострокова рівновага фірми, яка здійснює рекламну кампанію. Доводи на користь реклами й доводи проти реклами.
18. Основні риси ринку – олігополіста. Основні методи ціноутворення на ринку олігополії.
19. Надати визначення квазімонополії. Лідерство у встановленні цін. Ціноутворення «витрати плюс».
20. Визначення ціни обсягу виробництва в короткостроковому періоді.
21. Графічна побудова ламаної кривої попиту на продукцію олігополіста.
22. Особливості ціноутворення в довгостроковому періоді.
23. Умови таємної змови та сутність картелю. Визначення ціни й обсягів випуску продукції.
24. Надати визначення поняття ресурсів виробництва: їх роль і оцінка.
25. Особливості формування попиту на ресурси.
26. Надати порівняльну характеристику цінових і нецінових чинників попиту на ресурси.
27. Видовий попит, ринковий попит на ресурси.
28. Попит на виробничі ресурси в умовах недосконалої конкуренції.
29. Оптимальне співвідношення ресурсів при мінімізації й максимізації в умовах досконалої й недосконалої конкуренції.
30. Пропозиція землі, механізм стабілізації орендної платні.
31. Попит на землю. Диференціальна рента першого й другого роду.
32. Особливості формування ціни землі.
33. Сутність поняття ринку праці, характеристика основних категорій.

34. Умови формування попиту ринку праці.
35. Умови формування пропозиції ринку праці.
36. Особливості встановлення ціни праці й кількості праці ринку досконалої конкуренції.
37. Вибір між працею й відпочинком.
38. Моносонія ринку праці.
39. Значення профспілок ринку праці.
40. Визначити сутність двосторонньої монополії.

Перелік питань до підсумкового контролю (денна форма):

1. Визначити сутність поняття мікроекономіка, охарактеризувати основні розділи й поняття.
  2. Надати порівняльну характеристику економічних благ і економічних ресурсів.
  3. Охарактеризувати позитивну й нормативну економіку.
  4. Проаналізувати економічний вибір і альтернативні витрати.
  5. Класифікувати економічні моделі за різними ознаками.
  6. Охарактеризувати графічну побудову кривої виробничих можливостей.
  7. Охарактеризувати економічний кругообіг і основні суб'єкти ринкової економіки.
- Роль держави в кругообігу.
8. Проаналізувати економічні цілі суспільства.
  9. Класифікувати економічні системи й проаналізувати їх.
  10. Надати визначення поняття ринок і ринкова економіка, визначити переваги й недоліки ринкової економіки.
  11. Охарактеризувати основні засади ринкової економіки й функції ринку.
  12. Проаналізувати закон попиту, охарактеризувати (надати) графічну побудову кривої попиту.
  13. Обґрунтувати дію цінових і нецінових чинників на попиті пропозицію.
  14. Проаналізувати закон пропозиції, охарактеризувати графічну побудову кривої пропозиції.
  15. Надати порівняльну характеристику обсягів попиту й пропозиції.
  16. Перелічити умови ринкової рівноваги. Охарактеризувати ефект зсуву кривої попиту й кривої пропозиції.
  17. Надати порівняльну характеристика індивідуального й ринкового попиту та пропозиції.
  18. Визначити нижню й верхню межу цін – фіксація цін державою.
  19. Висвітити особливості податкового регулювання цін державою.
  20. Проаналізувати еластичність попиту за ціною та за доходом.
  21. Визначити чинники, що впливають на еластичність попиту за ціною.
  22. Проаналізувати перехресну еластичність попиту.
  23. Проаналізувати еластичність попиту за доходом.
  24. Проаналізувати еластичність пропозиції та поведінку споживача в умовах ринкової економіки.
  25. Надати порівняльну характеристику загальної й граничної корисності.
  26. Теорія корисності та її аналіз.
  27. Висвітити особливості вибору споживача в кардиналістській теорії.
  28. Охарактеризувати криві байдужості. Карта байдужості та її аналіз.
  29. Проаналізувати граничну норму заміщення.
  30. Проаналізувати бюджетну лінію під час зміни ціни й доходу споживача.
  31. Проаналізувати вибір споживача в ординалістській теорії.
  32. Проаналізувати виробничу функцію з одним змінним чинником.
  33. Проаналізувати виробничу функцію з двома змінними чинниками та її графічне вираження.

34. Ізокванта.
35. Проаналізувати граничну норму технічного заміщення.
36. Охарактеризувати ефект масштабу виробництва, види ефектів масштабу.
37. Проаналізувати бюджетні обмеження виробника при зміні ціни й бюджету та ізокости.
38. Проаналізувати особливості вибору виробника, рівновагу виробників.
39. Проаналізувати теорію витрат. Явні й неявні витрати.
40. Бухгалтерський і економічний прибутки. Навести приклади.
41. Обґрунтувати структуру витрат фірми в короткостроковому періоді.
42. Надати криві витрат і їх розрахункові формули.
43. Визначити структуру витрат фірми в довгостроковому періоді.
44. Охарактеризувати графічну побудову середніх валових витрат (АТС) і граничних валових витрат (ЛТС) при економії від масштабу.
45. Визначити характерні риси ринку досконалої конкуренції.
46. Охарактеризувати попит фірми й попит галузі, дохід і його види, графічну залежність основних показників фірми.
47. Охарактеризувати поведінку фірми в короткостроковому періоді.
48. Охарактеризувати поведінку фірми в довгостроковому періоді.
49. Перелічити види монополій і надати їх аналіз.
50. Охарактеризувати монопольну владу та надати її аналіз.
51. Проаналізувати попит і пропозицію, вибір ціни й обсягу виробництва в короткостроковому періоді.
52. Встановити вплив еластичності попиту на ціну продукції монополіста.
53. Обґрунтувати правило максимізації прибутку або збитків фірми, зробити її аналіз і визначити їх величини.
54. Висвітити основні шляхи максимізації прибутку, проаналізувати їх і надати графіки.
55. Визначити оптимальний випуск фірми в довгостроковому періоді, умови й аналіз.
56. Цінова дискримінація та її аналіз.
57. Визначити сутність монополістичної конкуренції.
58. Визначити ціну обсягів виробництва в короткостроковому періоді.
59. Визначити ціну обсягів виробництва в довгостроковому періоді.
60. Сутність нецінової конкуренції. Позитивні й негативні її риси. Підвищення виручки за допомогою реклами.
61. Прибуток в короткостроковому періоді після рекламування товару. Довгострокова рівновага фірми, яка здійснює рекламну кампанію. Доводи на користь реклами й доводи проти реклами.
62. Основні риси ринку – олігополіста. Основні методи ціноутворення ринку олігополії.
63. Надати визначення квазімонополії. Лідерство у встановленні цін. Ціноутворення «витрати плюс».
64. Визначення ціни обсягу виробництва в короткостроковому періоді.
65. Графічна побудова ламаної кривої попиту на продукцію олігополіста.
66. Особливості ціноутворення в довгостроковому періоді.
67. Умови таємної змови та сутність картелю. Визначення ціни й обсягів випуску продукції.
68. Надати визначення поняття ресурсів виробництва: їх роль і оцінка.
69. Особливості формування попиту на ресурси.
70. Надати порівняльну характеристику цінових і нецінових чинників попиту на ресурси.
71. Видовий попит, ринковий попит на ресурси.
72. Попит на виробничі ресурси в умовах недосконалої конкуренції.
73. Оптимальне співвідношення ресурсів при мінімізації й максимізації в умовах

досконалої й недосконалої конкуренції.

74. Пропозиція землі, механізм стабілізації орендної платні.
75. Попит на землю. Диференціальна рента першого й другого роду.
76. Особливості формування ціни землі.
77. Сутність поняття ринку праці, характеристика основних категорій.
78. Умови формування попиту ринку праці.
79. Умови формування пропозиції ринку праці.
80. Особливості встановлення ціни праці й кількості праці ринку досконалої

конкуренції.

81. Вибір між працею й відпочинком.
82. Моносонія ринку праці.
83. Значення профспілок ринку праці.
84. Визначити сутність двосторонньої монополії.

Перелік питань з курсу (для заочної форми навчання)

1. Мікроекономіка в системі економічних наук.
2. Мікросистема та її основні характеристики.
3. Методологія мікроекономіки: теорії та моделі.
4. Поняття потреби, види потреб, їх ієрархія.
5. Економічні блага, їх класифікація.
6. Поняття корисності, її особливості.
7. Функція корисності, сукупна та гранична корисність.
8. Система переваг споживача та її основні елементи.
9. Криві байдужості, карта кривих байдужості.
10. Властивості кривих байдужості.
11. Криві байдужості особливого типу.
12. Гранична норма заміщення благ: суть і методика обчислення.
13. Бюджетні обмеження.
14. Вплив змін доходу та цін на положення лінії бюджетного обмеження.
15. Рівновага споживача.
16. Кутова і внутрішня рівновага споживача.
17. Графічний аналіз і побудова лінії “дохід - споживання”.
18. Поняття “нормальних” і “низькоякісних” товарів. Нахил лінії “дохід - споживання” як свідчення ставлення споживача до благ.
19. Криві “ціна - споживання” та виведення кривих попиту.
20. Ефект доходу та ефект заміщення. Парадокс Гіффена.
21. Криві ринкового попиту.
22. Цінова еластичність попиту. Перехресна еластичність попиту.
23. Еластичність попиту за доходом.
24. Ринкова пропозиція, закон пропозиції.
25. Взаємодія попиту і пропозиції. Ринкова рівновага.
26. Виробництво, фактори виробництва.
27. Підприємство, як суб’єкт ринку та виробничо-ринкова система.
28. Параметри підприємства як мікроекономічної моделі.
29. Поняття і властивості виробничої функції.
30. Ізокванта, карта ізоквант.
31. Ізокоста, поняття та властивості.
32. Рівновага виробника.
33. Частинна варіація факторів виробництва.
34. Пропорційна варіація факторів виробництва.
35. Витрати виробництва, їх основні види.
36. Основні ознаки досконалої конкуренції.

37. Ринок досконалої конкуренції в короткостроковому періоді. Сукупний аналіз.
38. Ринок досконалої конкуренції в короткостроковому періоді. Граничний аналіз.
39. Ринкова поведінка підприємства в довгостроковому періоді
40. Ефективність ринку досконалої конкуренції.
41. Характеристика монопольного ринку.
42. Визначення цін та обсягів виробництва на монополістичному ринку.
43. Ефективність монопольного ринку.
44. Умови та ознаки монополістичної конкуренції.
45. Основні ознаки олігополії.
46. Моделювання поведінки олігополістів за їх реакцією на ринкові зміни.
47. Короткострокова та довгострокова рівновага фірми при монополістичній конкуренції.
48. Ефективність олігополії.
49. Ефективність монополістичної конкуренції
50. Похідний попит: суть, значення, показники.
51. Зміни попиту на ресурси. Оптимальне співвідношення ресурсів.
52. Ринок праці та його основні характеристики.
53. Ринкова пропозиція праці на досконало-конкурентному ринку.
54. Ринок праці з недосконалою конкуренцією.
55. Ринок капіталу. Капітал як фактор виробництва.
56. Поняття вибору в часі. Споживання та інвестиції.
57. Поняття дисконтованої величини. Аналіз інвестиційних рішень.
58. Ринок землі.
59. Загальна ринкова рівновага
60. Теорії суспільного добробуту.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

8.1. Основна:

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Навчальний посібник.: У 2кн. / За ред. С. Панчишина і П. Островерха. - Кн. 2: Мікроекономіка. - 4-те., випр. і доп. - К: Знання, 2006. - 437 с.
2. Базилінська О.Я. Мікроекономіка: теорія та практика: посіб. / О.Я. Базилінська; Нац. ун-т "Києво-Могилян. акад.". - К., 2007. - 272 с.
3. Гронтковська Г.Е. Мікроекономіка. Практикум: навч. пос./ Г.Е.Гронтковська, А.Ф.Косік.-2-ге вид., переробл. Та доп.-К.:ЦУЛ, 2008.-418с.
4. Економічна теорія (політекономія, мікроекономіка, макроекономіка). Мікроекономіка : навчальний посібник / Мацелюх Н. П., Максименко І. А., Теліщук М. М. та ін. – Ірпінь : Університет ДФС України, 2018. – 298 с. – (Серія «На допомогу студенту УДФСУ», т. 21)
5. Задоя А. О. Мікроекономіка. Курс лекцій та вправи: Навч. посіб. / А.О. Задоя. - 2-е вид., стер. - К.: Знання, 2002. - 211 с.
6. Лісовий А. В. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни “Мікроекономіка” : навч.-метод. посіб. (видання сьоме, виправлене) / А. В. Лісовий. - К. : Дія, 2009. - 138 с.
7. Мікроекономіка: навч. пос./за ред.Базилінської О.Я.3-тє вид., випр.- К.:ЦУЛ, 2009.-352с.
8. Старостенко Г.Г. Мікроекономіка: навч. посібн / Г.Старостенко - К.: Центр навчальної літератури, 2006.- 152 с.
9. Економічна теорія (політекономія, мікроекономіка, макроекономіка). Мікроекономіка : навчальний посібник / Мацелюх Н. П., Максименко І. А., Теліщук М. М. та ін. Ірпінь : Університет ДФС України, 2018. 298 с. (Серія «На допомогу студенту УДФСУ», т. 21).
10. Косік А., Гронтковська Г. Мікроекономіка: практикум. К.:Центр навчальної літератури видання, 2019. 418с.

8.2. Допоміжна:

1. Безугла В. О. Мікроекономіка: навч. посіб. К: Центр учбової літератури, 2007. 288 с.
2. Буряк П. Ю. Мікроекономіка: навч. посіб. К: «Хай-Тек Прес», 2018. 368 с.
3. Гамільтон Д. Методичний посібник до “Мікроекономіки” Р. С. Піндайка та Д. Л. Рубінфелда / Д. Гамільтон / пер. з англ. А. Олійник та Р. Скільський. - К. : Основи, 1996. - 223 с.
4. Задоя А. А. Основы экономики : учеб. пособие / А. А. Задоя, Петруня Ю. Е. - К. : Вища шк. - Знання, 1998. - 478 с.
5. Карагодова О. О. Мікроекономіка / О. О. Карагодова, Д. М. Черваньов. - К. : Четверта хвиля, 1997. - 208 с.
6. Лісовий А. В. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни «Мікроекономіка»: навч.-метод. посіб. (видання сьоме, виправлене). К. : Дія, 2009. 138 с. 10.
7. Лісовицький В. М. Мікроекономіка : навч. посіб. (3-те вид., перероб. і доп.) . К. : Кондор, 2007. 164 с Основы економічної теорії / С. В. Мочерний, С. А. Єрохін, Л. О. Канищенкота ін. ; за ред. С. В. Мочерного. - К. : ВЦ “Академія”, 1997. - 464 с.
8. Мікроекономіка: Підручник (2-ге вид., перероб. і доп.). За ред.. В. Д. Базилевича. 2-е вид., перероб. і доп. К: Знання, 2008. 679 с.
9. Основы економічної теорії: політекономічний аспект : підручник / Г. Н. Климко, В. П. Нестеренко, Л. О. Канищенко та ін. ; за ред. Г. Н. Климка, В. П. Нестеренка. - 2-ге вид., перероб. і допов. - К. : Вища шк. - Знання, 1997. - 743 с.
10. Пода А. К., Вашків О. П., Куц Л. Л. Мікроекономіка. Збірник задач для студентів економічних спеціальностей: Навч. посібник. – Тернопіль. Економічна думка. 2005. – 142 с.

8.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/>
2. Наукова бібліотека ДПУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dpu.edu.ua/uk/наука/библиотека>
3. Електронні каталоги бібліотек України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ecatalog.name/>
4. Українська Електронна Бібліотека Лібрук [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://libruk.com.ua>
5. Національна бібліотека імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/>
6. Українська бібліотека – «Джерело» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrlib8.com/>
7. arXiv.org - загальнодоступні наукові публікації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://arxiv.org/>
8. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dnpb.gov.ua/ua/>

Ресурси органів державної влади:

1. Офіційний сайт Президента України [Електронний ресурс]: офіційне Інтернет-представництво. - Режим доступу: <http://www.president.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]: офіційний веб-сайт. - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу з: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу з: <http://sfs.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]: Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. - Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>.
6. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]: офіційний

сайт. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.

7. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України [Електронний ресурс]: офіційний веб-сайт. - Режим доступу: <http://me.kmu.gov.ua>.

8. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]: офіційний веб-сайт. - Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>.

9. Сайт Конференції ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД) України [Електронний ресурс]: офіційний веб-сайт. - Режим доступу: <http://unctad.org/en/>

10. Сайт Світового банку [Електронний ресурс]: офіційний веб-сайт. - Режим доступу: <http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>.

8.4. Міжнародні видання

1. Arrow K. J. The Economic Implications of Learning by Doing // Review of Economic Studies. – June 1962. – Vol.29. – P.155–173.

2. Blomstrom M. Transnational Corporations and Manufacturing Export from Developing Countries. – New York: United Nations, UN Centre on Transnational Corporations, 1990. – 115 p.

3. Borish M. S., Long M. F., Noel M. Banking Reforms in Transition Economies // Finance & Development. – September 1995. – Vol.32, №.3. – P.23–26.

4. Capital Flows in the APEC Region / Ed. by M. S. Khan and C. M. Reinhart. – Washington D.C.: International Monetary Fund. Occasional Paper 122, 1995. – 76 p.

5. Corbo V., Hernandez L. Macroeconomic Adjustment to Capital Inflows: Lessons from Recent Latin American and East Asian Experience // The World Bank Research Observer. – 1996. – Vol.11, №.1. – February. – P.61–85.

6. Corbo V., Schmidt K. Public Policies and Savings in Developing Countries // Journal of Development Economics. – 1991. – №.36 (1). – P.89–115.

7. Corden W. M. Macroeconomic Targets and Instruments for a Small Open Economy // The Singapore Economic Review. – 1984. – XXIX(2). – P.27–37.

8. Corker R., Feldman R. A., Habermeier K., Vittas H., Willigen T. van der. United Germany: The First Five Years: Performance and Policy Issues. – Washington D.C.: International Monetary Fund. Occasional Paper 125, 1995. – 74 p.

9. Cowling K., Sugden R. Transnational Monopoly Capitalism. – Brighton: Wheatshead Books; New York: St.Martin's Press, 1987. – 178 p.

10. Cushman D. O. Exchange Rate Uncertainty and Foreign Direct Investment in the United States // Weltwirtschaftliche Arch. – Tubingen, 1988. – Bd 124, H.2. – P.322–334.

11. Cushman D. O. Real Exchange Rate Risk, Expectations and the Level of Direct Investment // Review of Economics and Statistics, 1985. – Vol.67, №.2. – P.297–308.

12. Dabrowski M. Different Strategies of Transition to a Market Economy: How Do They Work in Practice?: Policy Research Working Paper 1579. – Washington, D.C.: The World Bank. Policy Research Department, Transition Economics Division, March 1996. – 47 p.

13. Ghosh S. R. Reverse Linkages: The Growing Importance of Developing Countries // Finance & Development. – March 1996. – Vol. 33, №.1. – P.38–41.

14. Gray P. H. Multinational Corporations and Global Welfare: an Extension of Kojima and Ozawa // Hitotsubashi Journal of Economics. – 1985. – Vol.26 (December). – P.125–133.

15. Gros D., Steinherr A. Winds of Change: Economic Transition in Central and Eastern Europe. – London and New York: Longman, 1995. – 544 p.

16. Iversen C. Aspects of the Theory of International Capital Movements. – Oxford: Oxford University Press, 1936.

17. Jacquemin A. International and Multinational Strategic Behaviour // Kyklos. – 1989. – Vol.42, H.4. – P.505–511.

18. Mainardi S. An Appraisal of Different Theoretical Approaches and International Trade // Riv. Intern. di Scienze econ. E Commerciali. – Milano, 1987. – Vol.34, №.5. – P.431–452.

